

brupartners
.brussels

concertation économique et sociale
economisch en sociaal overleg

ADVIES

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot regulering van de verkoop van gewasbeschermingsmiddelen en tot vaststelling van de voorwaarden voor exploitatie van de voorraden gewasbeschermingsmiddelen die bestemd zijn voor verkoop, tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 maart 1999 tot vaststelling van de ingedeelde inrichtingen van klasse IB, IC, ID, II en III met toepassing van artikel 4 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen, en tot wijziging van het besluit van 16 juli 2015 betreffende de opslag en hantering van gewasbeschermingsmiddelen alsook het beheer van hun afval door professionele gebruikers

---

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	23 oktober 2023
Aanvraag behandeld door	Commissie Leefmilieu
Advies aangenomen door de Raad van Bestuur op	18 december 2023
Advies bekrachtigd door de Plenaire vergadering op	21 december 2023

Brupartners bestaat uit 7 effectieve en 7 plaatsvervangende leden die **de representatieve werkgeversorganisaties (BECI)** vertegenwoordigen, 6 effectieve en 6 plaatsvervangende leden die **de representatieve middenstandsorganisaties** vertegenwoordigen, 2 effectieve en 2 plaatsvervangende leden die **de representatieve werkgeversorganisaties van de social-profitsector (BRUXEO)** vertegenwoordigen en 15 effectieve en 15 plaatsvervangende leden die **de representatieve werknemersorganisaties** vertegenwoordigen (6 ABVV, 6 ACV, 3 ACLVB).

BRUPARTNERS

Bischoffsheimlaan 26 – 1000 Brussel

Tel : 02 205 68 68 – brupartners@brupartners.brussels – www.brupartners.brussels

Vooraf

Het ontwerp van besluit voorziet in een omkadering van de verkoop van gewasbeschermingsmiddelen om de gezondheids- en milieurisico's te verminderen die gepaard gaan met de hantering, de opslag en het beheer van het gevaarlijk afval dat eruit voortvloeit, door nieuwe exploitatievoorwaarden voor handelszaken vast te stellen.

De mogelijkheden inzake verkoop in zelfbediening van middelen die in de categorie « met een laag risico » worden ingedeeld overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, worden gehandhaafd (op voorwaarde dat aan bepaalde administratieve vereisten wordt voldaan).

De beoogde bepalingen moeten de omzetting mogelijk maken van Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden, waarin wordt bepaald dat : « *De lidstaten aan distributeurs die pesticiden aan niet-professionele gebruikers verkopen voorschrijven dat zij algemene informatie verstrekken over de risico's van pesticidengebruik voor gezondheid en milieu, met name wat betreft gevaren, blootstelling, correcte opslag, hantering, toepassing en veilige verwijdering in overeenstemming met de communautaire afvalwetgeving, alsmede over alternatieven met minder risico's. De lidstaten kunnen aan pesticidenproducenten voorschrijven dat zij deze informatie verstrekken* ».

De omzetting van deze bepalingen vereist de uitoefening van gewestelijke bevoegdheden (algemene en specifieke exploitatievoorwaarden voor distributeurs) en federale bevoegdheden (voorwaarden van toelating om de genoemde producten op de markt te brengen).

Er is een overgangperiode voorzien vóór de inwerkingtreding van artikelen 3 (dat de gecontroleerde verkoop organiseert van producten die niet in de categorie « met een laag risico » worden ingedeeld in beveiligde rekken) en 5 (dat de verkoop oplegt van persoonlijke beschermingsmiddelen die noodzakelijk zijn bij de hantering van de producten die in de handel worden gebracht). Deze bepalingen zullen pas één jaar na de publicatie van het besluit in het Belgisch Staatsblad van toepassing worden.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Brupartners wijst erop dat overweging (2) van Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden stelt dat : « *Op dit moment deze richtlijn van toepassing is op pesticiden die gewasbeschermingsmiddelen zijn. Het is echter de bedoeling de werkingssfeer van deze richtlijn in de toekomst uit te breiden tot biociden* ».

Brupartners benadrukt het belang van een correct onderscheid tussen gewasbeschermingsmiddelen enerzijds en biociden anderzijds. Dit om te voorkomen dat biociden (waaronder ontsmettingsmiddelen) in bepaalde wettelijke bepalingen zouden worden opgenomen, wat gevolgen zou hebben

voor heel wat sectoren (ziekenhuizen, rusthuizen en gezondheidszorg in het algemeen, « biofarma »-industrie, voedingssector, knaagdier- en insectenbestrijding, ...).

1.2 Gebruik en op de markt brengen

Het beleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen wordt door het Gewestelijk Programma voor Pesticidenreductie 2023-2027 bepaald. In dit verband herinnert **Brupartners** eraan dat hij op 16 december 2021 een [advies betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ter goedkeuring van het Gewestelijk Programma voor Pesticidenreductie 2023-2027 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#) heeft uitgebracht. In dit advies formuleerde **Brupartners** met name de volgende beschouwingen :

- Gelet op de institutionele realiteit is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest slechts gedeeltelijk bevoegd voor wat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen betreft (de federale overheid blijft met name bevoegd voor het verlenen van vergunningen voor het op de markt brengen van middelen op het hele grondgebied van België). **Brupartners** [...] :
  - formuleert in dit opzicht heel wat twijfels bij de doeltreffendheid van een maatregel om het gebruik van een product te verbieden, wanneer men anderzijds dit product mag blijven verkopen ;
  - wil op het nationaal niveau een coherente wetgeving die een productnormenbeleid waarborgt dat de rechtszekerheid bevordert en dat verhindert dat er in België drie marktsegmenten verschijnen, met alle complexiteit en (meer bepaald administratieve) moeilijkheden die dit voor alle betrokken partijen met zich zou meebrengen ;
  - benadrukt dat het, om een doeltreffende strategie in te stellen om invasieve soorten te bestrijden, van belang is om op het hele grondgebied homogene productnormen te hebben ;
  - pleit voor een nauw overleg tussen de federale overheid en de Gewesten ter zake, rekening houdend met de verdeling van de bevoegdheden op het institutioneel vlak tussen de productnormen en het gebruik ervan.
- Gelet op de afstemming van de betrokken bevoegdheden blijft het op de markt brengen van bepaalde producten die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet mogen worden gebruikt, toch toegestaan voor verkoop op het grondgebied van ons Gewest. **Brupartners** vraagt zich dan ook af welke middelen zullen worden ingezet om zich ervan te vergewissen dat dit verbod daadwerkelijk wordt nageleefd. Hij acht het op zijn minst noodzakelijk dat de naleving van de verplichtingen (met name de gebruiksvoorwaarden van dergelijke producten) door professionals zou worden geëvalueerd.

Anderzijds is **Brupartners** van mening dat de controle op de naleving van één enkel gebruiksverbod des te moeilijker zal verlopen, daar de andere Gewesten niet dezelfde voorschriften toepassen ten aanzien van een product en/of men een product mag blijven verkopen (federale bevoegdheid). Anderzijds heeft hij benadrukt dat de invoering van doeltreffende controles in deze context een niet te verwaarlozen begrotingsimpact zou kunnen hebben. Tot slot benadrukt **Brupartners** het belang om de illegale handel in pesticiden (meer bepaald via het internet), alsook het gebruik van namaakproducten te bestrijden. Hij pleit voor een samenwerking met de andere Gewesten en de federale overheid op dit vlak. Bepaalde producten die men in deze handel terugvindt, zijn immers giftiger dan de

« klassieke » producten die door de overheden zijn gekend. Hij vindt een doeltreffend controlesysteem van de geldende maatregelen in dat opzicht in het bijzonder onontbeerlijk.

- In zoverre afwijkingen kunnen worden toegestaan en pesticiden (onder bepaalde voorwaarden) nog op het grondgebied van het Gewest kunnen worden gebruikt, dringt **Brupartners** aan op de essentiële rol van opleiding (met name verstrekt in het kader van de fytolicensie). Een efficiënte opleiding zou het immers toelaten om enerzijds de risico's die met het verkeerd gebruik van deze producten samengaan te verkleinen, en om anderzijds de hoeveelheden gebruikte producten te verminderen.
- **Brupartners** neemt akte van de wens om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in tuinen en privé domeinen te beperken. Gelet op de uitdaging van de controle op de naleving van verplichtingen die in privé ruimten van toepassing zijn, dringt hij aan op het belang van maatregelen om het grote publiek voor te lichten en bewust te maken.

1.3 Basisstoffen

Brupartners vestigt de aandacht op het feit dat de beoogde bepalingen om de hoeveelheden gebruikte gewasbeschermingsmiddelen te verminderen, tot een groter gebruik van « basisstoffen » zouden kunnen leiden. Hij wijst er echter op dat sommige van deze stoffen ook potentieel gevaarlijk zijn en beschermende maatregelen kunnen vereisen.

1.4 Verkoop van middelen (artikelen 3, 4 en 5)

Brupartners stelt vast dat de verkoop van andere gewasbeschermingsmiddelen dan deze met een « laag risico » in « beveiligde rekken » zal moeten plaatsvinden en dat deze middelen enkel zullen mogen worden verstrekt door « gemachtigde » verkopers die herkenbaar en toegankelijk moeten zijn (waarbij de modaliteiten van deze zichtbaarheid aan de distributeurs worden overgelaten). Bovendien zal elke distributeur die andere gewasbeschermingsmiddelen dan deze met een « laag risico » aanbiedt, ook de persoonlijke beschermingsmiddelen moeten aanbieden die zijn « vereist [...] in de vergunning voor het op de markt brengen » bij de hantering van de producten die in de handel worden gebracht.

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties zijn van mening dat de bepalingen die « beveiligde rekken » voor gewasbeschermingsmiddelen en de koppelverkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen vereisen, binnen het toepassingsgebied van de verkoopsvoorwaarden vallen en als dusdanig onder de bevoegdheid van de federale overheid en niet van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vallen. Globaal genomen zijn **deze organisaties** van oordeel dat alle bepalingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de verkoopsvoorwaarden moeten worden geschrapt, in zoverre ze onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen. In dit verband wijzen zij op arrest nr. 249.446 (11 januari 2021) ; XIII - 9023 - 5/13 van de Raad van State naar aanleiding van het verzoekschrift ingediend door de vzw van de « industrie van gewasbeschermingsmiddelen » tot nietigverklaring van het besluit van de Waalse regering van 30 maart 2017 houdende een verbod op

het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen die glyfosaat bevatten (<http://www.raadvst-consetat.be/arr.php?nr=249446>)¹.

De representatieve werknemersorganisaties steunen de bepalingen die « beveiligde rekken » voorschrijven en de vereiste dat de persoonlijke beschermingsmiddelen die noodzakelijk zijn bij het gebruik van andere gewasbeschermingsmiddelen dan deze met een « laag risico » samen met de verkoop van deze middelen worden aangeboden. Deze organisaties zijn van oordeel dat het aanbieden van dergelijke middelen niet met een voorziening van koppelverkoop mag worden verward.

In het algemeen zijn **de representatieve werknemersorganisaties** van mening dat de bepalingen voorzien in het kader van artikelen 3, 4 en 5 de modaliteiten voor de verkoop van andere gewasbeschermingsmiddelen dan deze met een « laag risico » verduidelijken (zonder dit te verbieden). **Deze organisaties** zijn van oordeel dat de bevoegdheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op dit gebied onbetwistbaar is.

Brupartners stelt vast dat de « gemachtigde » verkopers zich van de werkelijke behoeften van de klanten zullen moeten vergewissen en ervoor verantwoordelijk zullen zijn om te herinneren aan de wettelijke en regelgevende bepalingen die van toepassing zijn op het gewestelijk grondgebied, evenals aan de goede praktijken en de voorwaarden voor het gebruik van de middelen.

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties zijn van mening dat deze verplichting een doublure is van de vereisten die door de fytolicensie worden opgelegd (voor de actoren waarop deze federale licentie betrekking heeft). Zij zijn van oordeel dat de voorwaarden die ervoor moeten zorgen dat de klanten correct worden geïnformeerd en gesensibiliseerd, zouden moeten overeenstemmen met de vereisten die door de federale overheid zijn vastgelegd (door met name de uitzonderingen op te nemen die voor « microverkopers » en kleine handelszaken zijn voorzien en die hen de mogelijkheid bieden om zich tot het callcenter te wenden).

Daarnaast plaatsen **de representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties** vraagtekens bij enerzijds de aansprakelijkheid van de « gemachtigde » verkopers die zal worden ingesteld, en anderzijds bij de bescherming van de persoonlijke gegevens van deze actoren.

De representatieve werknemersorganisaties steunen de geplande bepalingen inzake « gemachtigde » verkopers. **Deze organisaties** zijn immers van mening dat de geplande bepalingen ertoe zullen bijdragen dat het grote publiek naar behoren wordt geïnformeerd en gesensibiliseerd, gezien ze bedoeld zijn om de communicatie op de verkooppunten te versterken door de effectieve aanwezigheid van verkopers « met een fytolicensie » te waarborgen, om zo de klanten met raad bij te staan.

---

¹ In het arrest worden met name de volgende overwegingen benadrukt :

« Lid 2 bevat de praktische regelingen voor de tenuitvoerlegging van de dubbele informatieverplichting die lid 1 oplegt aan distributeurs van gewasbeschermingsmiddelen. Daartoe is bepaald dat "distributeurs van gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik goedgekeurde gewasbeschermingsmiddelen die glyfosaat of glyfosaat bevatten, uit uitstallingen of rekken verwijderen of de producten achter een uitstallingskast achter slot en grendel plaatsen".

Formeel houdt lid 2 geen verbod in op de verkoop of aankoop van gewasbeschermingsmiddelen die zijn goedgekeurd voor niet-professioneel gebruik en glyfosaat of glyfosaat bevatten.

De verplichtingen die het oplegt aan distributeurs beperken echter juist de mogelijkheid om deze producten te verkopen en te kopen.

Door het op de markt brengen van deze producten aldus te beperken, wordt inbreuk gemaakt op de bevoegdheid die artikel 6, § 1, II, tweede lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 "houdende institutionele hervormingen" voorbehoudt aan de federale overheid om productnormen vast te stellen.

Lid 2 overschrijdt dus de bevoegdheden van het Waals Gewest.

Het ontwerpartikel zal dienovereenkomstig worden herzien ».

1.5 Opslagplaatsen van gewasbeschermingsmiddelen (artikelen 11 en 12)

Brupartners neemt er akte van dat er een nieuwe subrubriek 112C zal worden gecreëerd, met een aangifteplicht van klasse 3, voor « *opslagplaatsen van gewasbeschermingsmiddelen bestemd voor de verkoop, met een totale capaciteit van 100 kg of minder voor gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik* ». Gelet op het gevaar voor de gezondheid en het leefmilieu dat uitgaat van de middelen die op de markt worden gebracht, is het de bedoeling om zich ervan te vergewissen dat alle actoren op zijn minst geregistreerd zijn. Dit opdat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over cijfers zou beschikken inzake het aantal distributeurs dat op zijn grondgebied werkzaam is.

Brupartners plaatst niettemin vraagtekens bij het effect van deze lage drempel, die een aanzienlijk aantal levensmiddelenwinkels zou kunnen treffen als de basisstoffen onder de definitie van gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik zouden vallen.

*

* *